

12.2.2026

EK:n lausunto Eduskunnan talousvaliokunnalle U 4/2026 vp:

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2024/1252 muuttamiseksi

Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Eduskunnan talousvaliokunnalle valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2024/1252 muuttamiseksi.

EK pitää esityksen tavoitteita myönteisinä mm. hakuprosessien joustavoittamisen, tulkintojen yhdenmukaistamisen sekä strategisten ja kriittisten materiaalien kiertotalouden parantamiseksi. Valtioneuvoston kirjelmän linjaukset (Suomen kanta) ovat kannatettavia ja hyvin perusteltuja.

Pyrkimys strategisten hankkeiden hakemiseen ja myöntämiseen liittyvien menettelyjen joustavoittamiseen on tärkeä, jotta EU:n kykyä reagoida toimintaympäristön muutoksiin kyetään parantamaan. Hallinnollisten prosessien jäykkyydet eivät saa muodostua pullonkaulaksi tai merkittäväksi hidasteeksi Euroopan resilienssin ja strategisen kilpailukyvyn kannalta tärkeiden kysymysten edistämiseen. Reaktiokyky on merkittävä EU:n heikkous suhteessa sen keskeisiin globaaleihin verrokkeihin.

Komissio on myös katsonut, että voimassa olevan kriittisten raaka-aineiden asetus (24 artiklan 1 kohta) johtaa tulkintaeroihin ja asetuksen säännösten epä johdonmukaiseen soveltamiseen. Tämän vuoksi komissio pyrkii varmistamaan velvoitteiden yhdenmukaisen soveltamisen siirtämällä toimivallan yritysten tunnistamisessa komissiolle. Lisäksi komissio pyrkii selkeyttämään niitä toimia, joihin yritysten on tunnistamisen jälkeen ryhdyttävä.

EK katsoo, että selvityselvoitteen siirtäminen jäsenvaltioilta komissiolle on kannatettava asia. Useat asetuksen tarkoittamat suuret yritykset toimivat monessa jäsenvaltiossa, jolloin voidaan katsoa selkeämmäksi, että jäsenvaltion sijaan komissio selvittää asiaa keskitetysti. Lisäksi esitykset strategisten ja kriittisten materiaalien kiertotalouden parantamiseksi ovat lähtökohtaisesti kannatettavia EU:n pyrkiessä vahvistamaan resilienssiä.

Kuten valtioneuvosto myös katsoo, valmistelussa tulee kuitenkin varmistaa, etteivät esitetyt muutokset johda kohtuuttomiin elinkeinotoiminnan harjoittajiin kohdistuviin vaatimuksiin. EK korostaa, että EU:n strategista autonomiaa / resilienssiä vahvistavat toimet tulee toteuttaa tavalla, jotka ovat linjassa sen tärkeiden kilpailukykyä

Yrittäjyys ja kansainvälinen kauppa
Paavali Kukkonen

12.2.2026

vahvistaen tavoitteiden kanssa. Osana tämän tavoitteen toteutumista ovat yrityksille aiheutuvien raportointivaateiden ja sääntelystä aiheutuvien kustannusten keventäminen, joiden ei pitä esityksen myötä lisääntyä.

EK muistuttaa, että kilpailukyvyn vahvistaminen on itsessään keskeinen resilienssin vahvistaja, mihin liittyvä ajattelu kiteytyy ”strategisen kilpailukyvyn” käsitteeseen. Ns. ”strategisen autonomian” sijaan usein realistisempia ja joskus myös tavoiteltavampia keinoja resilienssin saavuttamiseksi ovat entistä tiiviimmät kumppanuudet (EU:n, jäsenmaiden tai Suomen ja kolmansien maiden välillä).

Asetusehdotuksessa komissiolle esitetään siirrettäväksi toimivaltaa delegoitujen säädösten antamiseen toimista, joihin asetuksen 24 artiklan nojalla tunnistettujen suuryritysten on ryhdyttävä.

EK korostaa valtioneuvoston kantaan sisältyvän linjauksen tärkeyttä, jossa katsotaan, että komissiolle annettavien toimivaltuuksien tulisi olla tarkkarajaisia, oikeasuhtaisia, tarkoituksenmukaisia ja hyvin perusteluja. Lisäksi tulisi kiinnittää huomiota siihen, kuinka selkeä sääntelykokonaisuudesta muodostuu ja onko sääntely ennakoitavaa toimijoille.

EK kiinnittää huomiota myös siihen, ettei asetusmuutokselle ole tehty vaikutustenarviointia. Vaikka tähän ei kyseisen asetuksen osalta kiireellisyyden vuoksi olisi ollut välttämättä mahdollisuutta, komissio on vienyt viime aikoina eteenpäin suuriakin kokonaisuuksia ilman vaikutustenarviointeja myös asioissa, joissa tätä ei voi pitää perusteltuna (mm. CISAF-valtiontukimuutokset).

Helsingissä 12.2.2026

Paavali Kukkonen
Johtava asiantuntija

Lisätietoja: Paavali Kukkonen, paavali.kukkonen@ek.fi